

RAZSVETLJENSTVO NA SLOVENSKEM

1. Zakaj imenujemo konec 18. stoletja dobo slovenskega narodnega preporoda?

2. Slovenske razsvetljence poveži z njihovimi dosežki.

Jernej Kopitar

Prvi poskus zapisa zgodovine naših krajev. Priredil in prevedel prvo slovensko komedijo Županova Micka.

Žiga Zois

Avtor Kranjske gramatike, slovnice „kranjskega“ jezika.

Jurij Japelj

Skupaj z Blažem Kumerdejem je prevedel Sveto pismo.

Marko Pohlin

Avtor prve slovenske znanstvene slovnice.

Valentin Vodnik

Avtor prvega učbenika v slovenskem jeziku. Urednik in pisec prvega slovenskega časopisa.

Anton Tomaž Linhart

Podpornik (mecen) slovenskih narodnih buditeljev.

3. Zakaj velja Marko Pohlin za začetnika narodnega prebujanja? Izberi pravilno trditev.

A Slovnico *Kranjska gramatika* je napisal v slovenskem jeziku.

B Napisal je prvi učbenik *Pismenost ali gramatika sa perve shole*.

C V uvodu slovnice *Kranjska gramatika* je pozival rojake, naj se ne sramujejo svojega jezika.

Vir: <https://www.dlib.si/stream/URN:nbn:si:UM-42ABH9W>

4. Označi vsa dela katere avtor (urednik, prevajalec) je bil Valentin Vodnik. Vsestranski pisec, ki je med drugim bil duhovnik, učitelj, novinar in ravnatelj.

- *Pefme sa pokufhino (Pesmi za pokušino)*
- *Lublanske novice*
- *Pifmenoft ali Gramatika sa Perve Shole (Pismenost ali gramatika za prve šole)*
- *Poskus zgodovine Kranjske in ostalih dežel južnih Slovanov Avstrije*
- *Kuharske bukve*
- *Kranjska gramatika*
- *Velika in mala pratika*

POMOČ

5. Kako se imenuje slovenski matematik, fizik in topniški častnik? Po njem se imenuje krater na Luni in nagrada za mlade matematike.

Odgovor napiši v okvir.

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Johann_Krizanec

Vir: https://sl.wikipedia.org/wiki/Anton_Janša

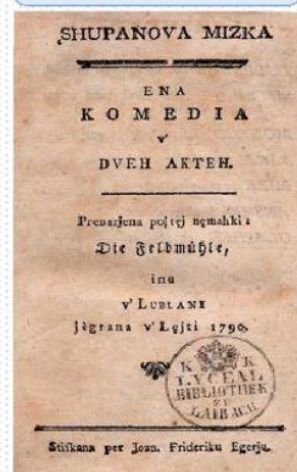
6. Po čem je znan Anton Janša?

7. Pravilno poveži razsvetljence z njihovimi deli. Spodaj navedena imena s pomočjo rač. miške prinesi na pravilno prazno mesto.

Vir: <https://sl.wikipedia.org>

Anton Tomaž Linhart

Marko Pohlin

Valentin Vodnik

Jernej Kopitar